

Pedagoogid püüavad arvutihirmust üle saada

GEA VELTHUT

fotod Vallo Kruuser

Arvutiõpetus on iga kooli tunniplaanis. Paljudes koolides on ka arvutiklass, mida õpilased usinasti kasutavad. Asjast huvitatud lapsel on kümneid võimalusi arvutiga tutvust teha, õpetajad on palju viletsamas olukorras.

Tiigrihüppe Sihtasutus pakkus koostöös Hansa Liisingu ja Baltic Computer Systemiga õpetajatele võimalust osta endale nullprotsendilise liisinguintressiga koju korralik arvuti. Soodsat võimalust kasutas 550 õpetajat.

Tiigrihüppe Sihtasutuse juhataja **Enel Mägi** sõnul oli õpetajate vajadus arvutite järele väga suur. Kooli arvutiklassid on mõeldud eelkõige õpilastele. "Kui õpetaja seal lõõgile pääsebki, tekib tal siiski laste juuresolekul teatav kramp," ütles Mägi. "Õpetaja peaks ju olema targem, kuid noored annavad selles osas paljudele pedagoogidele silmad ette."

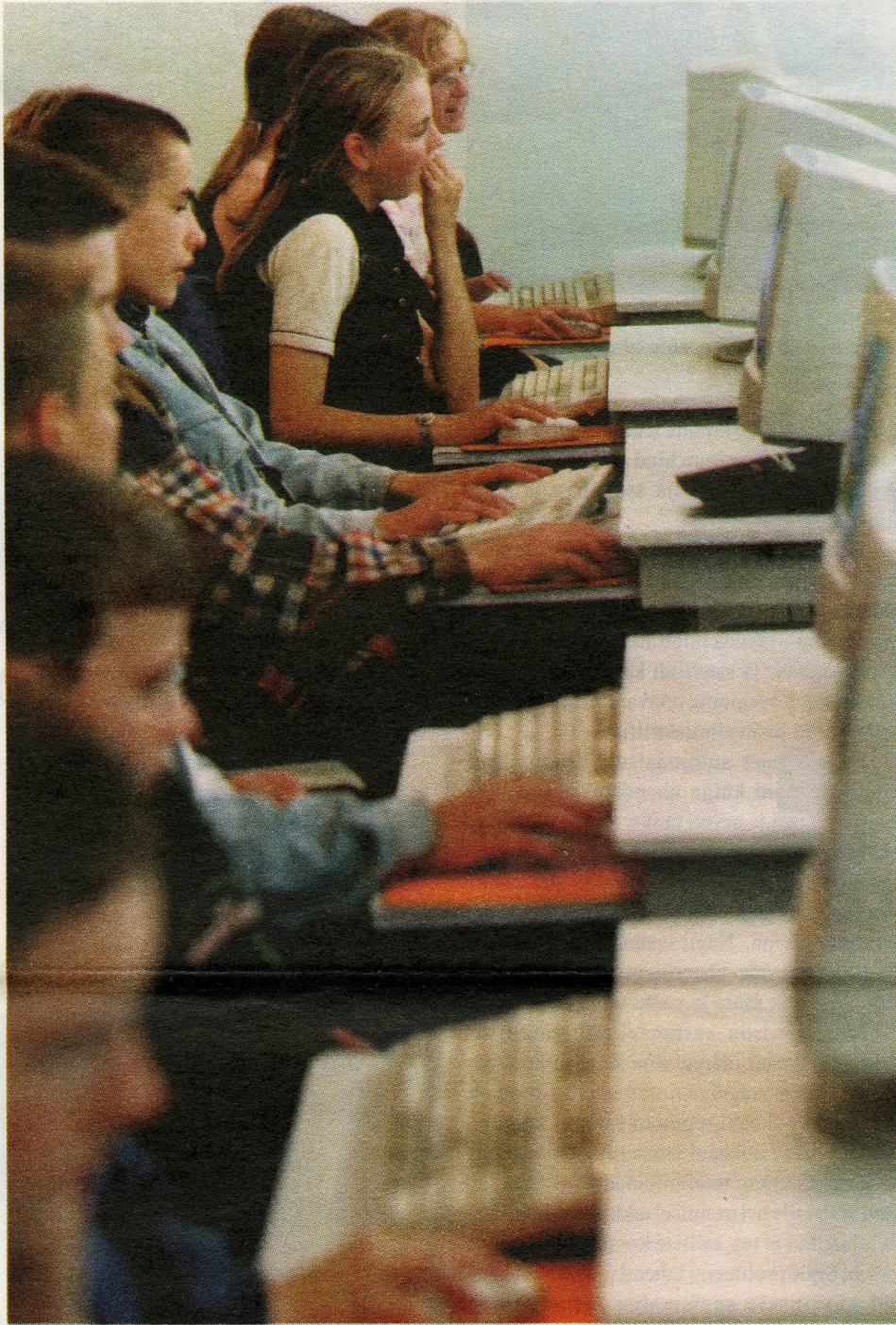
Ka õpetajate toas pole piisavalt arvuteid. Pealegi on vahetunnid lühikesed ja õhkkond närviline. Nüüd saab õpetaja raali kodus omaette näppida ja tal pole vaja kellegi ees oma väheste oskuste pärast häbi tunda.

Arvuti ostmisel oli eelisõigus õpetajatel, kellel on kolm või rohkem last või ka abikaasa pedagoog.

"Selline nõue ei olnud sugugi jonnini ajamise pärast. Tahtsime, et arvutil oleks võimalikult suur kasutegur," ütles Enel Mägi.

Algul oli kavas programmi kaasata 300 – 400 õpetajat. Avaldusi laekus aga nii palju, et Tiigrihüppe Sihtasutus otsustas tõsta omapoolset toetussummat miljoni kroonini. Lõpuks said tõhusa abivahendi kõik soovijad, kes õigeaegselt avalduse esitasid.

Microlink pakkus välja keskmise õpetajale sobiva arvuti koos vajaliku tarkvara ja lisaseadmetega ning enamik õpetajaid komplekti ka ostis. Mõned eelistasid oma masina siiski ise kokku panna. Enel Mägi sõnul kujunes koduarvuti keskmiseks hinnaks umbes 22 000

MÄNGUHOOS: Tallinna Kuristiku keskkooli 8. klassi õpilased mängivad selle õppeaasta esimeses arvutitunnis *Solitaire*'i. Õpetaja sõnul harjutab see hästi hiirt käsitsema.

krooni. Teatud osa hinnast moodustas tarkvara, suurem osa soetas ka printeri ja modemi.

Olgu arvuti kui vinge tahes, oskamatu pole sellest erilist kasu. Enel Mägi tõdes, et õpetajad tõepoolest ei tunne arvutit ja lausa

kardavad seda. Eelmisel aastal korraldas ja finantseeris Tiigrihüppe Sihtasutus algkursused 3000 õpetajale, tänavu programm jätkub.

"Põhiline eesmärk ongi see, et just aineõpetajad hakkaksid arvutit oma töös rohkem kasutama," ütles Mägi.

Selleks oleks aga vaja korralikult organiseeritud õpetajate täiendkoolitust. Mingil määral täidab tühiku Phare ISE programm, igasse maakonda loodud infotehnoloogia keskus, kus õpetajad uusima tarkvaraga tutvuda saavad. Nendesse koolidesse jõuavad katsetamiseks ka Tiigrihüppe Sihtasutuse poolt finantseeritud originaalõpitarvarkvara programmid, millest võiks esile tuua testiprogrammi APSTEST ning keemiat õpetava mängu "Juuli".

Enamik õpetajaid kasutab arvutit kodus tundide ettevalmistamiseks – trüüb kontrolltööde küsimused, koostab testid jne. Seega on põhiline tekstitöötlus.

Mõni aeg tagasi tekitas Õpetajate Lehes ja Tartu Ülikooli koolid-list'is poleemikat ühe üliõpilase poolt üles võetud teema: miks on õpetajatel vaja uhiuusi masinaid, kui tekstitöötluseks sobivad ka vanemad mudelid?

Enel Mägi: "Õpetaja on ju see inimene, kes harib järgmist põlvkonda. Kui tema töötab moraalselt vananenud seadmetega, ei saa ka nõuda, et ta lapsi kaasaegsel tasemel õpetaks."

KOOLITAB ÕPETAJAID: Enel Mägi Tiigrihüppe Sihtasutusest on mures, sest õpetajad kardavad arvutit ja paljud teevad siimaani kõik kirjatööd käsitsi.

Tiigrihüppe pilootkoolid

Saue Gümnaasium (Harjumaa)
Käina Gümnaasium (Hiiumaa)
Ahtme Gümnaasium (Ida-Virumaa)
Järve Gümnaasium (Ida-Virumaa)
Jõgeva Gümnaasium (Jõgevamaa)

Türi Gümnaasium (Järvamaa)
Haapsalu Wiedemanni Gümnaasium (Läänemaa)
Rakvere Reaalgümnaasium (Lääne-Virumaa)
Põlva Keskkool (Põlvamaa)
Pärnu Koidula Gümnaasium (Pärnu)

Kohila Gümnaasium (Raplamaa)
Kuressaare Gümnaasium (Saaremaa)
Tallinna Tehnikagümnaasium (Tallinn)
Nõo Reaalgümnaasium/Nõo Põhikool (Tartumaa)
Hugo Treffneri Gümnaasium (Tartu)

Tartu Descartes'i Lütseum (Tartu)
Tõrva Gümnaasium (Valgamaa)
Viljandi Paalalinna Gümnaasium (Viljandi)
C. R. Jakobsoni Gümnaasium (Viljandi)
Võru Kreutzwaldi Gümnaasium (Võrumaa)

Arvuti soetanud õpetajad ei taha sugugi hea meelega oma ostu kommenteerida ega nime avaldada, sest kardavad vargusi. Arvuti on liiga kallis asi, et sellega riskida, leiavad nad. Pahameelt tekitab Tiigrihüppe Sihtasutuse otsus nimekirjad ajakirjanduses ikkagi avaldada, näiteks Pärnumaal on seda juba ka tehtud.

"Küsimus on isikukaitses," leiab põhikooli saksa keele õpetaja **Piret**. "Kui ma poest pesu ostan, ei avaldata seda ju kusagil. Kelle asi see on, mida ma endale koju muretsen. Konfidentsiaalsus peaks arenenud ühiskonnas iseenesest mõistetav olema."

Enel Mägi on teist meelt. "Pesu ostmiseks pole õpetajatele antud ka miljonit krooni maksumaksja raha, mille kasutamine peab olema läbipaistev. Arvutite ostjad avaldame me kindlustamaks, et soodsat võimalust ei kasutata pettuseks. Pole ju välistatud, et mõne avalduse esitanud õpetaja nime all on arvuti ostnud keegi teine," selgitas ta. Kirjalikku lepingut andmete salastamise kohta õpetajate ja sihtasutuse vahel ei sõlmitud.

Piret ostis Pentium 200 MMX koos printeri, skanneri ja modemiga. Tarkvaraks valis ta Windows 95 ja ühe ingliskeelse teatmeteose. "Valik oli suur, aga lihtsalt raha ei jätkunud rohkemaks."

ÕPETAJAST TARGEM: Põhikooli õpilased oskavad arvutiga selliseid imetrikke teha, et pedagoogidel tõusevad juuksed peas püsti.

Kokkuvõtteid soodusliisingu kohta

Maakond	taotlejaid	Maakond	taotlejaid
Tallinn	96	Põlva mk	22
Võru mk	79	Läänemaa	20
Pärnu linn + mk	64	Harju mk	21
Tartu linn + mk	50	Lääne-Viru mk	15
Viljandi mk	45	Ida-Viru mk	13
Rapla mk	36	Saare mk	10
Järva mk	32	Hiiu mk	9
Jõgeva mk	24	Valgamaa	5
		Kokku taotlejaid	541

Arvutid ja lisaseadmed

	tellitud
MicroLink Cosmix arvutikomplekt	460
Astro Solo arvutikomplekt	65
Modemeid (56K)	260
Printereid	420
Skannereid	42
MS Office 97	20
Keeleõppeprogramm EuroPlus+	25
LinguaLand laste keeleõpe	12

Koduarvutite konfiguratsioonid ja lisaseadmed**VARIANT 1**

● Multimeedia koduarvuti MICROLINK COSMIX
à Pentium II 266 MHz protsessor;
RAM 32 MB; kõvaketas 3,2 GB; videokaart 4MB;
helikaart PCI 64-kanalit; CD-ROM seade 32x; flopiseade;
Eesti paigutusega klaviatuur,
Logitech hiir; kõlarid 80 W;
monitor 15" MicroLink A500.

Arvutiga on kaasas ja eelinstalleeritud järgmine tarkvara:
à Windows98 (eesti keele toega),
à Eesti-inglise-vene elektroonilised sõnaraamatud Festart,
à Microsoft Home Essentials 98 (kodu põhivara)
laiendatud pakett, milles sisaldub:

- integreeritud pakett MS Works 4.5 (tekstiredaktor, tabelarvutus, andmebaas)
- tekstitöötlusprogramm MS Word 97
- koduse finantsarvestuse programm MS Money 98
- entsüklopeediad MS Encarta Encyclopedia 98 ja MS Encarta World Atlas 98
- mängudepakett The Puzzle Collection.

Garantii 3 aastat MicroLinki edasimüüjate juures.

VARIANT 2

● Multimeedia koduarvuti ASTRO SOLO
à Celeron 266 MHz protsessor; RAM 32 MB;
kõvaketas 2,1 GB; videokaart 2MB; helikaart 16-bit;
CD-ROM seade 32x; flopiseade;
Eesti paigutusega klaviatuur, Logitech hiir; kõlarid 80 W;
monitor 15" MicroLink A500.

Arvutiga on kaasas ja eelinstalleeritud järgmine tarkvara:
à Windows98 (eesti keele toega),
à eesti-inglise-vene elektroonilised sõnaraamatud Festart,
à integreeritud pakett MS Works 4.5 (tekstiredaktor,
tabelarvutus, andmebaas).

Garantii 3 aastat MicroLink edasimüüjate juures.

Uus arvuti on Piretil juba kolmas, senistest kõige võimsam ning parimate lisaseadmetega. Ometi kasutab ta oma raali vaid tekstitöötluks. Ka ei otsi ta tunni jaoks materjali internetist. "Minu õpilaste jaoks on internetis olev saksa keel siiski liiga raske ja pealegi võtab netist otsimine liiga kaua aega," leiab ta. Ka skannerit kasutab ta haruharva.

E nel Mägi unistab ajast, mil igas suuremas koolis on vähemalt kaks korraliku sisustusega, võrku ühendatud arvutiklassi, videoprojektor, internetiühendusega raamatukogu, igas aineklassis üks-kaks arvutit ja heade arvutitega õpetajate tuba, rääkimata õpitarkvara ja kooli infosüsteemi kasutada oskavatest õpetajatest ning juhtkonnast.

"Eestis on juba selliseid koole, enamik neist on Tiigrihüppe pilootkoolid. Kuid info-tehnoloogia on kallid ja uueneb kiiresti, Tiigrihüppe rahast kõigile koolidele ei jätku," tõdes Mägi.

Samas on koostöö kohalike omavalitsustega vilja kandnud ja koolide arvutiseerimiseks eraldatakse järjest rohkem raha. "Kui ka firmad koolide tuleviku oma südameasjaks võtaksid, jõuab see aeg kätte kiiremini, kui oodata oskamegi," oli Mägi optimistlik.